

بررسی شکایات ارجاع شده به هیأت بدوی دادسرای انتظامی سازمان نظام پزشکی مشهد در سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۹۴

Investigation of Complaints Referred to the Primary Board of Disciplinary Court of Mashhad Medical Council during 2011 to 2015

چکیده

پیش‌زمینه: بیشتر پزشکان، زندگی خود را برای نجات بیماران در مدد فدا می‌کنند و از سوی دیگر مردم نیز محترمانه‌ترین امور خود را به پزشک می‌گویند. امروزه علی‌رغم زحمات پزشکان در ارائه خدمات به بیماران متأسفانه روز به روز تعداد شاکیان افزایش می‌یابد. هدف از مطالعه حاضر بررسی تعداد شکایات ارجاع شده به هیأت بدوی دادسرای انتظامی سازمان نظام پزشکی مشهد در سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۹۴ در رشتۀ‌های مختلف پزشکی و حرفه‌های وابسته و آرای صادره توسط این هیأت بود.

روش‌ها: این مطالعه به صورت مقطعی در سال ۱۳۹۶ و بر روی پرونده‌های شکایت از خدمات پزشکی ارجاع شده به هیأت بدوی دادسرای انتظامی سازمان نظام پزشکی مشهد از ابتدای سال ۱۳۹۰ تا پایان سال ۱۳۹۴ انجام شد. داده‌ها شامل تعداد شکایات در رشتۀ‌های مختلف پزشکی و حرفه‌های وابسته و آرای صادره در هیأت بدوی دادسرای انتظامی سازمان نظام پزشکی مشهد بود. آمار مرتبط با تعداد شاغلین در هر رشتۀ پزشکی عمومی، دندانپزشکی، جراحی، ارتوپدی و زبان و زایمان (به تفکیک سال ۱۳۹۰-۱۳۹۴) نیز از واحد آمار سازمان نظام پزشکی مشهد اخذ گردید که این لیست بر مبنای اطلاعات ثبت شده افرادی بود که جهت صدور یا تمدید پرونده به سازمان نظام پزشکی مشهد مراجعت کرده بودند. داده‌های جمع‌آوری شده در نرم‌افزار Microsoft Excel نسخه ۲۰۱۰ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

پافعه‌ها: در سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ تعداد ۱۲۹۴ پرونده به هیأت بدوی دادسرای انتظامی سازمان نظام پزشکی مشهد ارجاع شد. بیشترین تعداد شکایت از رشتۀ‌های پزشکی عمومی (۱۷۶ مورد)، زبان و زایمان (۱۷۵ مورد)، پرونده‌های دندانپزشکی (۱۲۴ مورد)، جراحی (۱۲۲ شکایت) و ارتوپدی (۱۲۰ مورد) بود. همچنین، کمترین تعداد شکایت مرتبط با رشتۀ‌های داروسازی (۸ شکایت)، روانپزشکی (۹ مورد)، آسیب‌شناسی (۹ شکایت) و رادیولوژی (۱۰ مورد) بود. بیشترین نسبت شکایت به تعداد شاغلین در رشتۀ ارتودنسی در همه سال‌های مورد بررسی و کمترین نسبت شکایت به رشتۀ پزشکی عمومی در کلیه سال‌های مورد پژوهش بود.

نتیجه‌گیری: آگاهی پزشکان از قوانین درمانی و رعایت نظمات دولتی، رعایت اخلاق پزشکی، مهارت لازم و تجربه کافی پزشک و عدم استفاده از روش‌هایی که دوره‌های آموزشی آن را تگذرنده‌اند، می‌تواند در کاهش میزان قصور مؤثر باشد.

کلیدواژه‌ها: سازمان نظام پزشکی؛ شکایات پزشکی؛ قصور؛ مشهد

Corresponding author:
Reza Afshari; MD, PhD, MPH

Email: afshariR@mums.ac.ir

نویسنده مسئول: دکتر رضا افشاری؛

سردییر مجله سازمان نظام پزشکی مشهد،
مشهد، ایران؛ عضو فرهنگستان علوم
پزشکی ایران، تهران، ایران

Roya Raeefard, Reza Afshari, Seyed Hadi Mousavi Mohammadi, Mohammad Asadi

رویا راءی فرد، رضا افشاری^{۱*}؛ سید هادی
موسی موسوی^۲؛ محمد اسدی^۳

^۱سازمان نظام پزشکی مشهد، مشهد، ایران
^۲سردییر مجله سازمان نظام پزشکی مشهد،
مشهد، ایران
^۳عضو فرهنگستان علوم پزشکی، تهران، ایران
*چاشین معاون انتظامی، سازمان نظام
پزشکی مشهد، مشهد، ایران
^۳مسئول دبیرخانه معاونت انتظامی، سازمان
نظام پزشکی مشهد، مشهد، ایران

How to cite this article: Raeefard R, Afshari R, Mousavi Mohammadi SH, Asadi M. Investigation of Complaints Referred to the Primary Board of Disciplinary Court of Mashhad Medical Council during 2011 to 2015. *J Mashhad Med Coun* 2017;21:40-5.

مقدمه

تفکیک سال (۱۳۹۰-۱۳۹۴) نیز از واحد آمار سازمان نظام پزشکی مشهد اخذ گردید که این لیست بر مبنای اطلاعات ثبت شده افرادی بود که جهت صدور یا تجدید پرونده به سازمان نظام پزشکی مشهد مراجعه کرده بودند.^۸ داده‌های جمع‌آوری شده در نرم‌افزار Microsoft Excel نسخه ۲۰۱۰ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

در سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ تعداد ۱۲۹۴ پرونده به هیأت بدوى دادسرای انتظامی سازمان نظام پزشکی مشهد ارجاع شد (جدول ۱). بیشترین تعداد شکایت از رشته‌های پزشکی عمومی (۱۷۶ مورد)، زنان و زایمان (۱۷۵ پرونده)، دندانپزشکی (۱۲۴ مورد)، جراحی (۱۲۲ شکایت) و ارتودنسی (۱۲۰ مورد) بود. همچنین، کمترین تعداد شکایت مرتبط با رشته‌های داروسازی (۸ شکایت)، روانپزشکی (۹ مورد)، آسیب‌شناسی (۹ شکایت) و رادیولوژی (۱۰ مورد) بود.

در سال ۱۳۹۰ بیشترین تعداد شکایت از رشته زنان و زایمان (۱۵/۵٪) و کمترین از رشته‌های داروسازی (۰٪)، روانپزشکی (۰٪)، رادیولوژی (۰٪) بود. ۱۲/۲٪ از پرونده‌های ارجاعی در سال ۱۳۹۱ شکایت از رشته پزشکی عمومی و ۰٪ آن‌ها در ارتباط با رشته‌های رادیولوژی، آسیب‌شناسی، روانپزشکی و داروسازی بود. در سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۴ همانند سال ۱۳۹۰ بیشترین شکایت از رشته زنان و زایمان (۱۳/۲٪ و ۱۷/۴٪) بود. در سال ۱۳۹۳ نیز بیشترین شکایت از رشته پزشکی عمومی (۱۷/۹٪) و کمترین از رشته روانپزشکی (بدون شکایت) بود.

بیشترین تعداد پرونده‌های ارجاعی در ارتباط با رشته پزشکی عمومی در سال ۱۳۹۳ با تعداد ۴۶ شکایت، دندانپزشکی در سال ۱۳۹۰ با تعداد ۳۱ شکایت، ارتودنسی در سال‌های ۹۲، ۹۰ و ۱۳۹۴ با تعداد ۲۶ شکایت، زنان و زایمان در سال ۱۳۹۴ با تعداد ۵۲ شکایت و جراحی در سال‌های ۹۳، ۹۱ و ۱۳۹۴ با تعداد ۲۸ شکایت بود. بیشترین نسبت شکایت به تعداد شاغلین در رشته ارتودنسی در همه سال‌های مورد بررسی و کمترین نسبت مربوط به رشته پزشکی عمومی در کلیه سال‌های مورد بررسی بود (جدول شماره ۲ و ۳). کمترین نسبت شکایت به شاغلین در سال ۱۳۹۰ در رشته زنان و زایمان نیز کمترین نسبت در سال ۱۳۹۰ با مقدار ۱۰/۵٪ و بیشترین (۲۱/۶٪) در سال ۱۳۹۴ بود. بیشتر آرای صادره در رشته پزشکی عمومی قصور (۴۳/۷۵٪)، دندانپزشکی برائت (۳۴/۷٪)، ارتودنسی برائت (۳۵٪)، زنان و زایمان برائت (۳۴/۵٪) و جراحی (۴۰/۲٪) برائت بود (جدول ۳).

با توجه به نمودار ۱، در سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۹۴ میزان شکایت از رشته زنان و زایمان و ارتودنسی روند کاهشی داشت. روند شکایت از رشته زنان و زایمان در مقایسه با دیگر رشته‌ها در سال ۱۳۹۰ معمودی بود که علی‌رغم برخی کاهش‌ها در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۳ مجدداً در سال ۱۳۹۴ روند افزایشی بیشتری نسبت به دیگر رشته‌ها داشت.

بحث و نتیجه‌گیری

به منظور تعیین میزان خطای پزشکی در بیمارستان‌ها و مراکز درمانی، مطالعات اپیدمیولوژیک مورد نیاز است. با انجام این بررسی

بیشتر پزشکان، زندگی خود را برای نجات بیماران درمند فدا می‌کنند و از سوی دیگر مردم نیز محروم‌ترین امور خود را به پزشک می‌گویند که این مهم نشان‌دهنده اعتماد کامل مردم به پزشکان است. لکن گاهی این رابطه صمیمی دچار تردید و حتی تبدیل به مخاصمه می‌شود.^۹ پزشکان و حرفه‌های وابسته در حوزه‌ای فعالیت می‌کنند که علی‌رغم تلاش آن‌ها برای التیام درد بیمار در پاره‌ای از موارد در روند درمان حادثه‌ای پیش می‌آید که منجر به آسیب به بیمار و نارضایتی وی می‌شود و ممکن است بیمار را روانه مراجع قضایی کند.^{۱۰}

امروزه علی‌رغم خدمات پزشکان در ارائه خدمات به بیماران متأسفانه روز به روز تعداد شاگایان افزایش می‌یابد که این امر در آینده نه چندان دور می‌تواند اشکالاتی را در خدمت‌رسانی به افاد جامعه ایجاد کند.^{۱۱} افزایش شکایت بیماران از پزشکان و کادر درمانی و درخواست غرامت، پزشکان، دندانپزشکان و جامعه پزشکی را با بحرانی روزافزن مواجه کرده است.^{۱۲}

شکایت علیه فعالان جامعه پزشکی از سوی بیماران، معاونت غذا و دارو داشتگاه، دادگستری یا مراجعه بیمار به سازمان نظام پزشکی در زمینه تخلفات یا اداء‌های مطرح شده به دادسرای انتظامی سازمان نظام پزشکی ارائه می‌شود.^{۱۳} برای شکایت ارائه شده پس از بررسی اولیه توسط دادیار در دادسرای انتظامی، قرار متناسب توسط دادستان صادر می‌شود (قرار اولیه). قرار اولیه می‌تواند شامل "منع تعقیب" یا "کیفرخواست" باشد. چنانچه قرار صادره کیفر خواست باشد، پرونده به هیأت بدوى برای بررسی کارشناسی و صدور رأی متناسب ارجاع می‌شود. اما، آرای صادره از هیأت بدوى در همه حال مورد قبول شاکی و مشتکی عنه نیست. در صورت اختلاف هر سمت دعوا پرونده برای بررسی مجدد به هیأت تجدید نظر ارجاع می‌شود. رأی هیأت بدوى می‌تواند شامل "قصور" و "برائت"^{۱۴} هدف از مطالعه حاضر بررسی تعداد شکایات ارجاع شده به هیأت بدوى دادسرای انتظامی سازمان نظام پزشکی مشهد در سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۹۴ در رشته‌های مختلف پزشکی و حرفه‌های وابسته و آرای صادره توسط این هیأت بود.

روش

این مطالعه به صورت مقطعی در سال ۱۳۹۶ و بر روی پرونده‌های شکایت از خدمات پزشکی ارجاع شده به هیأت بدوى دادسرای انتظامی سازمان نظام پزشکی مشهد از ابتدای سال ۱۳۹۰ تا اینجا اینجا شد. داده‌ها شامل تعداد شکایات در رشته‌های مختلف پزشکی و حرفه‌های وابسته و آرای صادره در هیأت بدوى دادسرای انتظامی سازمان نظام پزشکی مشهد بود. شاکی به افراد حقیقی یا حقوقی اطلاق می‌شود که شکایت خود را در دادسرای انتظامی سازمان نظام پزشکی مشهد مطرح کرده بودند. متشاکیان پزشکان عمومی، متخصصین رشته‌های مختلف و حرفه‌های وابسته بودند که شکایت در مورد آن‌ها مطرح شده بود. طبق تعریف هرگاه پزشک در هر کدام از مراحل تشخیص و درمان اعم از معاینه دقیق، تشخیص به موقع، درمان‌های صحیح، مشاوره و راهنمایی‌های لازم، طبق موازین علمی و فنی پزشکی عمل نکرده باشد، مرتكب قصور (پزشکی عمومی، دندانپزشکی، جراحی، ارتودنسی و زنان و زایمان) به

جدول ۱. تعداد برونده‌های تشکیل شده در هیات بین‌المللی واحد انتظامی سازمان نظام پزشکی مشهد در سال های ۱۳۹۰-۱۳۹۴

ردیف	عنوان	تعداد	توضیح
۱	جهانی	۱۷۶	گوش و حلق و بینی
۲	داخلي	۱۰	قلب و عروق
۳	جسم	۵	معز و اعصاب
۴	اروپزی	۲	پوست
۵	اطفال	۵	بیهوشی
۶	رادیولوژي	۱	رادیولوژی
۷	آزمایشگاه	۱	آزمایشگاه
۸	روالپنگی	۱	روالپنگی
۹	داروسازی	۱	داروسازی
۱۰	حرف و ابنته	۱	حرف و ابنته
۱۱	منفرقه	۱	منفرقه
۱۲	جمع کل	۱۷	جمع کل

جدول ۲. تعداد برونده‌های رشته‌های پزشکی عمومی، دندانپزشکی، ارتوپدی، زبان و زایمان و جراحی در سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۹۴

ردیف	رشته	تعداد	نام رشته
۱	جراحی	۱۷۶	گوش و حلق و بینی
۲	ارتوپدی	۱۰	قلب و عروق
۳	دندانپزشکی	۵	معز و اعصاب
۴	زنان و زایمان	۲	پوست
۵	عمومی	۱	بیهوشی
۶	ترمیمی (پلاستیک)	۱	اطفال
۷	داخلي	۱	رادیولوژی
۸	رادیولوژی	۱	آزمایشگاه
۹	روالپنگی	۱	روالپنگی
۱۰	داروسازی	۱	داروسازی
۱۱	حرف و ابنته	۱	حرف و ابنته
۱۲	منفرقه	۱	منفرقه
۱۳	جمع کل	۱۷	جمع کل

جدول ۳ فروانی کل سکایات (حدودیین دندرزشکن) ارتودونتیک، رانک و زایس (و جراحت) واحد استنتامی سازمان نظام بزرگترین مشهد در سال های ۱۳۹۴-۱۳۹۵-۱۳۹۶

سال	تعداد پرونده تشکیل شده	نسبت شکایات به شاغلین	ارسال نظریه کارشناسی	صور	بران
۱۳۹۰	۴۰۳۶	۱/۷۵	۱۰۰	۱	بران
۱۳۹۱	۳۸۲۰	۱/۷۶	۱۰۱	۱	صور
۱۳۹۲	۳۷۷۰	۱/۷۷	۱۰۲	۱	کارشناسی
۱۳۹۳	۳۷۷۰	۱/۷۸	۱۰۳	۱	بران
۱۳۹۴	۳۷۷۰	۱/۷۹	۱۰۴	۱	بران
۱۳۹۵	۳۷۷۰	۱/۸۰	۱۰۵	۱	صور
۱۳۹۶	۳۷۷۰	۱/۸۱	۱۰۶	۱	کارشناسی
۱۳۹۷	۳۷۷۰	۱/۸۲	۱۰۷	۱	بران
۱۳۹۸	۳۷۷۰	۱/۸۳	۱۰۸	۱	صور
۱۳۹۹	۳۷۷۰	۱/۸۴	۱۰۹	۱	کارشناسی
۱۳۹۰-	۳۷۷۰	۱/۸۵	۱۱۰	۱	بران
۱۳۹۱-	۳۷۷۰	۱/۸۶	۱۱۱	۱	صور
۱۳۹۲-	۳۷۷۰	۱/۸۷	۱۱۲	۱	کارشناسی
۱۳۹۳-	۳۷۷۰	۱/۸۸	۱۱۳	۱	بران
۱۳۹۴-	۳۷۷۰	۱/۸۹	۱۱۴	۱	صور
۱۳۹۵-	۳۷۷۰	۱/۹۰	۱۱۵	۱	کارشناسی
۱۳۹۶-	۳۷۷۰	۱/۹۱	۱۱۶	۱	بران
۱۳۹۷-	۳۷۷۰	۱/۹۲	۱۱۷	۱	صور
۱۳۹۸-	۳۷۷۰	۱/۹۳	۱۱۸	۱	کارشناسی
۱۳۹۹-	۳۷۷۰	۱/۹۴	۱۱۹	۱	بران

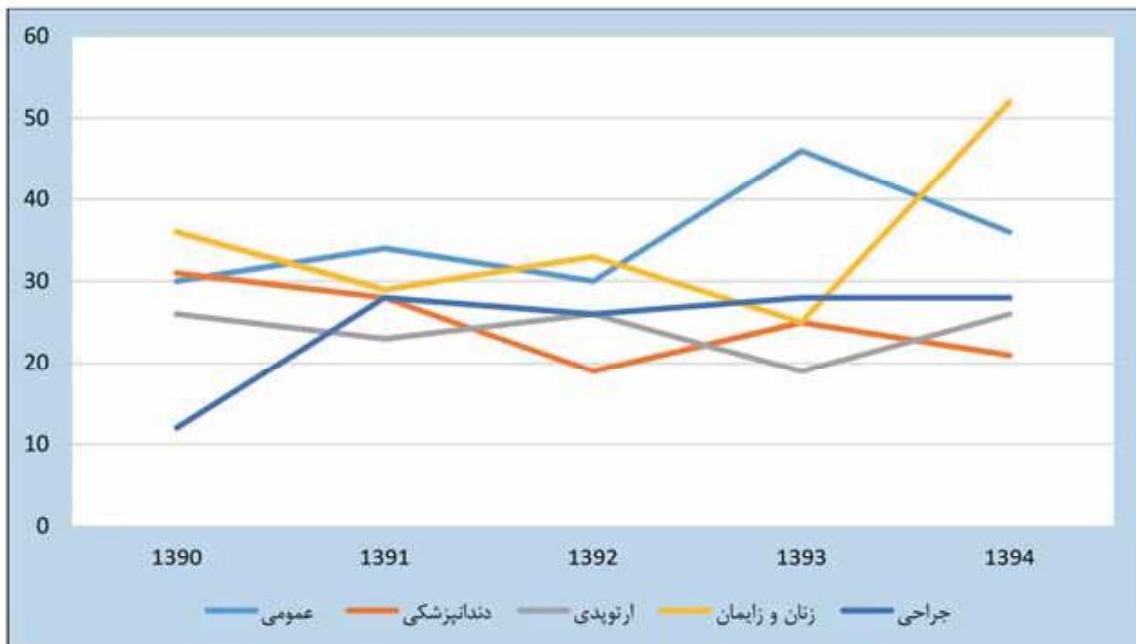

مربوط به رشته ارتودسی (٪. ۲۸/۸۴)، دندانپزشکی (٪. ۱۳/۴۶)، جراحی عمومی (٪. ۱۱/۵۴) و پزشکی عمومی (٪. ۹/۶۲) بوده است.^{۱۱} در مطالعه عظیمی و همکاران در سال ۱۳۹۴، بیشتر شکایات مطرحه بر علیه متخصصان زنان ۱۶/۱٪ و به دنبال آن متخصصان ارتودسی ۱۳/۱٪ و پزشکان عمومی ۱۲/۳٪ تنظیم شده بود. با در نظر گرفتن تعداد شاغلین هر رشته ، بالاترین نسبت شکایات مربوط جراحان قلب ۱/۸ ، جراحان مغز و اعصاب ۱ و جراحان ارتودسی ۰/۷ بود. بیشترین آرای صادره در هیأت بدوي رأی برآنت ارتودسی ۴۶/۳٪ بود.^{۱۲} همچنین، در مطالعه نادری و همکاران نیز تنها رأی ۳۰/۸٪ از پروندهای ارجاعی قصور بود.^{۱۳} در نتیجه، تفاوت‌های موجود میان نسبت شکایات صورت گرفته از متخصصین رشته‌های مختلف در این مطالعه و سایر مطالعات می‌تواند به دلیل تفاوت‌های موجود میان نگرش و سطح آگاهی مردم مناطق جغرافیایی مختلف باشد.

در نهایت، با توجه به یافته‌های مطالعه می‌توان بیان کرد که آگاهی پزشکان از قوانین درمانی و رعایت نظمات دولتی، رعایت اخلاق پزشکی، مهارت لازم و تجربه کافی پزشک و عدم استفاده از روش‌هایی که دوره‌های آموزشی آن را نگذرانده‌اند، می‌تواند در کاهش میزان قصور مؤثر باشد.^{۱۴} توجه به عوامل زمینه‌ساز شکایات پزشکی و شناخت آن‌ها، بدون شک به بهبود کیفیت ارائه خدمات پزشکی، رضایت بیماران و احسان امنیت شغلی اعضای جامعه پزشکی کمک می‌کند، که در نهایت منجر به قدم‌های بسیار مؤثری در راستای ارتقای نظام سلامت، بهبود و کیفیت بهتر ارائه خدمات سلامت در بین افراد جامعه می‌شود.^{۱۵}

نقاط قوت و ضعف پزشکان در موارد مرتبط با پزشکی قانونی و نظام پزشکی مشخص شده و با برنامه‌ریزی جهت آموزش به آنان شیعه این شکایات می‌تواند کمتر و گامی در جهت حفظ امنیت شغلی پزشکان و سلامت بیماران برداشته شود.^{۱۶}

در مطالعه پنج ساله توفیقی و همکاران، بیشترین شکایت مربوط به شش رشته تخصصی جراحی عمومی، داخلی، زنان و زایمان، جراحی مغز و پزشکی عمومی بود.^{۱۷} در پژوهشی که در شهر ساری انجام شد، نتایج نشان داد که بیشترین شکایات (٪. ۲۲/۳) مربوط به رشته ارتودسی، جراحی عمومی ۱۴/۴٪، زنان و زایمان ۱۲/۴٪ و دندانپزشکی ۹/۴٪ بوده است که می‌تواند به دلیل بیشتر بودن آمار اعمال جراحی رشته ارتودسی نسبت به سایر رشته‌ها در مراکز درمانی شهرستان ساری و احتمال عارضه بیشتر و در نهایت وقوع نارضایتی و شکایت بیماران باشد.^{۱۸} به علاوه، نتایج مطالعه دانشگاه لرستان نیز همسو با تحقیق حاضر بود و یافته‌های تحقیق نشان داد که بیشترین شکایات صورت گرفته به ترتیب از رشته‌های دندانپزشکی (٪. ۴۴/۶)، زنان (٪. ۴۱/۷) و ارتودسی (٪. ۸/۳) بوده است.^{۱۹} در کشور اسپانیا نیز بیشترین شکایات در رشته‌های زنان و زایمان، ارتودسی، جراحی پلاستیک، بیهوشی، جراحی اعصاب و چشم پزشکی بود.^{۲۰} نتایج مطالعه کاظمی و همکاران بیان کرد که از مجموع ۱۹۲ بروندۀ بررسی شده در ۲۷/۱ درصد موارد وقوع قصور پزشکی اثبات گردید و ۵۵/۲ درصد منجر به تبرئه پزشک یا کادر درمانی شد. بیشترین شکایات ارجاع شده به ترتیب مربوط به رشته ارتودسی (٪. ۲۲/۲۸)، جراحی عمومی (٪. ۱۴/۳۶)، زنان و زایمان (٪. ۱۲/۳۸)، دندانپزشکی (٪. ۹/۴۱) و بیشترین موارد قصور پزشکی اثبات شده به ترتیب

نمودار ۱. فراوانی شکایات ارجاعی(عمومی، دندانپزشکی، ارتودسی، زنان و زایمان و جراحی) به هیأت بدوي واحد انتظامی سازمان نظام پزشکی مشهد در سال های ۱۳۹۰-۱۳۹۴

سازمان نظام پزشکی مشهد جهت صدور یا تمدید پروانه و همچنین احتمال وجود برخی پرونده‌های ارجاعی سال‌های قبل در آمار آرای صادره هیأت بدوى از جمله محدودیت‌های این تحقیق است.

محدودیت‌ها

عدم دسترسی به تعداد کامل افراد شاغل در هر رشته به تفکیک سال به دلیل عدم مراجعة کلیه پزشکان و حرفه‌های وابسته به

لطفاً به این مقاله از ۱ تا ۲۰ امتیاز دهید و به شماره پیامک مجله (۳۰۰۰۷۸۳۸) ارسال فرمایید.

نحوه امتیازدهی: امتیاز-شماره مقاله ۷۴۰۱

References

- Haghshenas MR, Amiri AA, Vahidshahi K, Rezaee MS, Rahmani N, Pourhossen M et al. The Frequency of Malpractice Lawsuits Referred to Forensic Medicine Department and Medical Council. *J Mazand Univ Med Sci* 2012;22:244-51. (In Persian)
- Hedjazi A, Zamiri B, Zareanezhad M, Salehi SM, Gholamzadeh S, Khademi M et al. Compliant about Dentists and Experimental Dentist's Malpractice Referred to the Fars Province Legal Medicine Organization and Medical Council during 2011-2006. *Sci J Forensic Med* 2014; 19:291-9. (In Persian)
- Sadr SS, Ghadyani MH, Avish Sh, Ramin T. Medical malpractice frequency in the psychiatric field, in Medical Council of Iran, from 2001 to 2010: a brief report. *Tehran Univ Med J* 2014;22:329-34. (In Persian)
- Beiranvand S, Mahmoudi GA, Astaraki P, Papi OA, Almasi V, Ommi D, Beiranvand N. Evaluation of the complaints against physicians and dentists to the office of vice chancellor for treatment of Lorestan university of medical sciences from 2007 to 2011. *J Lorestan Univ Med Sci (Yafteh)* 2013;15:13-8. (In Persian)
- Gluck P. Medical Error Theory. *Obstet Gynecol Clin* 2008; 35: 1-5.
- Levinson W, Gallagher TH. Disclosing Medical Errors to Patients: a Status Report in 2007. *CMAJ* 2007; 177: 1503-1507.
- Medical Council of the Islamic Republic of Iran (IRIMC). Medical Council Laws. Tehran, Iran: Pishgaman Tose'e Publishing; 2011. (In Persian)
- Shokohizadeh M, Liaghat AR, Marashi H, Mihandoust A, Attaran AR. The Cost and Length of a Stay in Different Hospital Departments: An Analytical in Iran. *J Mashhad Med Counc* 2013;17:81-4. (In Persian)
- Tofiqhi H, Shirzad J, Ghadi P. Cases of Medical Negligence Leading to Death Has Been Raised in Meetings of the Commission on Legal Medicine Organization of the beginning of 1995 till 1999. *J Legal Med* 2002; 8: 5-8.
- Trilla A, Bruguera M. Spain: avoiding lawsuits. *Lancet* 2000; 356: 1266-1267.
- Jafar Kazemi K, Fallah Karkan M, Badsar A, Amir Maafi A, Heydarzadeh A, Rahbar Taramsari M. Survey on Malpractice Claims against Physicians Judged in Guilan Medical Council. *J Guilan Univ Med Sci* 2014;23:8-15. (In Persian)
- Azimi A, Monzavi SM, Mousavi Mohammadi SH, Yazdani N, Asadi M. Evaluation of Claims Referred to Board of Appeal of the Disciplinary Court of Mashhad Medical Council during 2008 to 2013. *J Mashhad Med Counc* 2015;19:15-9. (In Persian)
- Nadri S, Sheikhzadi A, Anbari K, Mikaeili R. The evaluation of the causes of complaint to Khorramabad Medical Council Organization from 2006 to 2011. *J Lorestan Univ Med Sci (Yafteh)* 2013;15:25-31. (In Persian)